

НАРЕДБА за условията и реда за осъществяване на мерки за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в институции, както и за тяхната реинтеграция

Приета с ПМС № 181 от 11.08.2003 г., обн., ДВ, бр. 74 от 22.08.2003 г., в сила от 22.08.2003 г., изм. и доп., бр. 37 от 7.05.2019 г.

Библиотека закони - АПИС, т. 1, р. 3, № 190г

Глава първа

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. С наредбата се уреждат условията и редът за осъществяване на мерки за:

1. предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции;
2. реинтеграция на детето в семейството;
3. подкрепа на бременните жени, при които има основателен риск да изоставят детето след раждането.

Чл. 2. (1) Мерките за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции и мерките за реинтеграция на детето в семейството се предприемат с цел осигуряване защита на правата на детето.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) Предотвратяване изоставянето на деца и подкрепа на семейството и детето при реинтеграция се осъществяват чрез мерки за закрила в семейна среда в зависимост от възможностите на семейството и потребностите на детето.

(3) Мерките за закрила на детето могат да се осъществяват и чрез социални услуги.

(4) (Нова – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) Дирекция "Социално подпомагане" ежегодно, до края на месец януари, предоставя на Комисията за детето по чл. 20а от Закона за закрила на детето писмен доклад за случаите по предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции и по реинтеграция за предходната година, които са приключили неуспешно, включително причините за това, в съответствие с изискванията на Закона за защита на личните данни и чл. 11а от Закона за закрила на детето.

Чл. 3. (1) (Изм. – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) Мерките по чл. 2 се планират и провеждат от дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето координирано и в сътрудничество с дирекция "Социално подпомагане" по местопребиване на родителите.

(2) Мерките за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции при всеки конкретен случай имат временен характер и се прилагат за срок не по-дълъг от 12 месеца.

(3) Мерките за реинтеграция на детето в семейството при всеки конкретен случай имат временен характер и се прилагат за срок не по-дълъг от 18 месеца.

Глава втора

МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ИЗОСТАВЯНЕТО НА ДЕЦА И НАСТАНЯВАНЕТО ИМ В СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ИНСТИТУЦИИ

Раздел I

Условия за осъществяване на мерки за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции

Чл. 4. Мерки за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции се предприемат при наличие на едно или повече от следните обстоятелства:

1. (изм. – ДВ, **бр. 37 от 2019 г.**) при постъпил сигнал за дете в риск от изоставяне или при подадено заявление в дирекция "Социално подпомагане" за настаняване на дете в специализирана институция;
2. (изм. – ДВ, **бр. 37 от 2019 г.**) настаняване по чл. 26 от Закона за закрила на детето на друго дете от семейството;
3. родителите са изразили намерение за настаняване на детето в специализирана институция;
4. родителите са без постоянни доходи и/или без жилище;
5. (изм. – ДВ, **бр. 37 от 2019 г.**) установени увреждания или тежки заболявания и/или отклонения при родител или при член от семейството;
6. (отм. – ДВ, **бр. 37 от 2019 г.**);
7. (отм. – ДВ, **бр. 37 от 2019 г.**);
8. (доп. – ДВ, **бр. 37 от 2019 г.**) детето е с увреждане и/или отклонения в здравословното състояние или развитие и родителите имат затруднения да отговорят на специфичните му потребности;
9. други обстоятелства, които поставят детето в риск от изоставяне.

Чл. 5. Мерки за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции се предприемат спешно, когато има непосредствен риск от изоставяне на дете или настаняването му в специализирана институция при наличие на някое от следните обстоятелства:

1. заявено желание на някой от родителите на новородено в родилно отделение да изостави детето или да го настани за отглеждане в специализирана институция;
2. изоставяне на новородено дете от майката в родилно отделение;
3. (изм. – ДВ, **бр. 37 от 2019 г.**) непотърсено от родителите дете, прието в лечебно заведение, в срок до 24 часа от деня, в който е трябвало да бъде изписано;
4. други обстоятелства, които поставят детето в непосредствен риск от изоставяне.

Чл. 6. Мерки за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции се предприемат по отношение на бременна жена в риск да изостави детето си след раждането при наличие на някое от следните обстоятелства:

1. жената е непълнолетна;
2. (изм. – ДВ, **бр. 37 от 2019 г.**) жената сама отглежда друго дете/деца;
3. жената е без доходи и/или жилище;
4. (изм. – ДВ, **бр. 37 от 2019 г.**) жената е с рисково поведение за здравето или живота на детето или е с алкохолна или наркотична зависимост;
5. жената е била обект на насилие;

6. жената има едно или повече деца в риск;

7. (доп. – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) жената има едно или повече деца с увреждане и/или отклонения в здравословното състояние или развитие;

8. други обстоятелства, които поставят детето в риск от изоставяне.

Раздел II

Ред за осъществяване на мерките за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции

Чл. 7. Мерките за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции се осъществяват по реда на глава трета от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (ДВ, бр. 66 от 2003 г.).

Чл. 8. (1) Всеки постъпил в дирекция "Социално подпомагане" сигнал за дете, за което съществува риск от изоставяне или настаняване в специализирана институция, се проверява за наличие на обстоятелствата по чл. 4 , 5 и 6 .

(2) Проверката на сигнал, изискващ спешно предприемане на мерки при условията на чл. 6 , се извършва в срок един ден от постъпването му в дирекция "Социално подпомагане".

Чл. 9. (1) (Доп. – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) Управител на лечебно заведение или упълномощено от него лице, който има информация за дете в непосредствен риск от изоставяне или настаняването му в специализирана институция, или за бременна жена, при която има основателен риск да остави детето след раждането, е длъжен незабавно, но не по-късно от 24 часа, да уведоми дирекция "Социално подпомагане" на територията на съответната община.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) Социалният работник извършва посещение в лечебното заведение и оказва първоначална подкрепа и консултиране на майката/бременната жена.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) Управителят на лечебното заведение осигурява достъпа на социалния работник до майката и детето или до бременната жена и оказва съдействие за проверката на сигнала.

Чл. 10. (Изм. – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) (1) По всеки сигнал за дете, за което съществува риск от изоставяне или настаняване в специализирана институция, се извършва проучване и въз основа на събраната информация от него социалният работник изготвя социален доклад по образец съгласно приложение 1.

(2) Социалният доклад включва заключение за наличие или липса на констатирани рискове от изоставяне и мотивирано предложение до директора на дирекция "Социално подпомагане" за предприемане на мерки за предотвратяване на изоставянето.

Чл. 11. (1) (Предишен текст на чл. 11, изм. – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) Социалният работник провежда среща с детето, с неговите родители и по своя преценка - със специалисти, като изготвя план за действие по реда на чл. 16а от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето.

(2) (Нова – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) Планът за действие включва конкретните мерки за закрила в семейна среда в зависимост от възможностите на семейството и потребностите на детето и конкретни дейности за подкрепа на семейството.

(3) (Нова – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) В социалната работа по случай за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции може да бъде включен доставчик на социални услуги по преценка на водещия случая.

(4) (Нова – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) При съществени затруднения за изпълнение на заложените в плана за действие цели или дейности за тяхното постигане дирекция "Социално подпомагане" може да предостави писмена информация по случая пред Комисията за детето по чл. 20а от Закона за закрила на детето за съдействие и координация в съответствие с изискванията на Закона за защита на личните данни и чл. 11а от Закона за закрила на детето.

Чл. 12. (1) Социалният работник прави преглед на изпълнението на плана за действие периодично най-малко веднъж на 3 месеца.

(2) Прегледът на плана за действие се извършва с участието на родителите, детето и по преценка на социалния работник - с участието и на други заинтересувани лица.

Чл. 13. (1) (Предишен текст на чл. 13 – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) Прилагането на мерките за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции се прекратява:

1. (изм. – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) при отпадане на риска от изоставяне на детето;

2. когато се налага предприемането на друга мярка за закрила.

3. (нова – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) при липса на сътрудничество от страна на родителите за изпълнение на заложените в плана за действие по чл. 11, ал. 1 цели.

(2) (Нова – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) Прекратяването на мерките се извършва въз основа на социален доклад с предложение за приключване на работата по случая като успешен – при условията на ал. 1, т. 1, или неуспешен – при условията на ал. 1, т. 2 и 3.

(3) (Нова – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) Успешен случай е налице, когато са отпаднали всички констатирани рискове за изоставяне на детето, изпълнени са заложените в плана за действие цели и в срока на наблюдение по чл. 14, ал. 1 не са констатирани рискове за детето.

Чл. 14. (1) При отпадане на риска от изоставяне на детето социален работник от дирекция "Социално подпомагане" осъществява наблюдение в срок до 6 месеца.

(2) Резултатите от наблюдението се отразяват във формуляр съгласно приложение № 3.

(3) (Нова – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) При констатиран риск по време на наблюдението спрямо детето се прилагат мерки за закрила по реда на Закона за закрила на детето.

Чл. 15. При повторно получаване на сигнал за същото дете, след отпадане на риска от изоставяне и приключило наблюдение, случаят се разглежда като нов по реда на тази глава.

Глава трета

МЕРКИ ЗА РЕИНТЕГРАЦИЯ НА ДЕТЕТО В СЕМЕЙСТВОТО

Раздел I

Условия за осъществяване на мерките за реинтеграция на детето в семейството

(Загл. изм. – ДВ, бр. 37 от 2019 г.)

Чл. 16. (Доп. – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) Мерки за реинтеграция на детето в семейството се осъществяват по реда на глава трета от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето и се предприемат служебно непосредствено след издаването на заповедта за настаняване по административен ред по чл. 27, ал. 1 от Закона за закрила на детето, както и при подадено заявление от родителите в дирекция "Социално подпомагане", освен в случаите по чл. 17, ал. 2.

Чл. 17. (1) (Предишен текст на чл. 17, доп. – ДВ, **бр. 37 от 2019 г.**) Мерки за реинтеграция на детето в семейството при подадено заявление от родителите се предприемат при наличие на едно или повече от следните обстоятелства:

1. детето, настанено за отглеждане в специализирана институция, в приемно семейство или в семейство на роднини и близки, не е прекъснало връзката си с родителите;
2. (изм. – ДВ, **бр. 37 от 2019 г.**) родителите сочат изменение на обстоятелства, довели до настаняване на детето извън семейството;
3. (отм. – ДВ, **бр. 37 от 2019 г.**);
4. в семейството няма друго дете, което е в риск от изоставяне;
5. други обстоятелства, при които връщането на детето в семейството е в негов интерес.

(2) (Нова – ДВ, **бр. 37 от 2019 г.**) Мерки за реинтеграция на детето в семейството могат да не се предприемат, когато при събирането на информация по чл. 18, т. 1 се констатира наличие на някое от следните обстоятелства:

1. детето е жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго унижително или нехуманно отношение или наказание в семейството и съществува сериозна опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие;
2. поведението на родителите създава опасност за живота и здравето на детето;
3. родителите не сочат изменение на обстоятелства, довели до настаняване на детето извън семейството.

Раздел II

Ред за осъществяване на мерките за реинтеграция на детето в семейството (Загл. изм. – ДВ, бр. 37 от 2019 г.)

Чл. 18. (Изм. – ДВ, **бр. 37 от 2019 г.**) Социалната работа по случай за реинтеграция на детето в семейството включва следните дейности:

1. събиране на допълнителна информация относно възможностите за преодоляване на риска, довел до настаняване на детето извън семейството, включително проблемни области и потенциал на родителите за полагане на грижи за детето;
2. изготвяне на социален доклад по образец съгласно приложение 1 въз основа на събраната информация по т. 1, който отразява силните и слабите страни на родителите и съдържа предложения за конкретни дейности за преодоляване на риска;
3. преглед и актуализация на изготвения по реда на чл. 16а от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето план за действие и включване на конкретни дейности за подкрепа на детето и родителите, както и график за провеждане на срещи;
4. заключителен доклад за извършените дейности за подкрепа на детето и семейството, който съдържа мотивирано предложение за връщане на детето в семейството, продължаване на мерките за реинтеграция или за прекратяване на мерките за реинтеграция на детето в семейството.

Чл. 19. (Изм. – ДВ, **бр. 37 от 2019 г.**) (1) Дирекция "Социално подпомагане" по настоящ адрес на детето изисква събирането на допълнителната информация по чл. 18, т. 1 от дирекция "Социално подпомагане" по местопребиване на родителите в срок до един месец от издаването на заповедта за настаняване по административен ред и изготвя доклада по

чл. 18, т. 2.

(2) Прегледът и актуализацията на плана по чл. 18, т. 3 се извършват от дирекция "Социално подпомагане" по настоящ адрес на детето и се съгласуват с родителите и с дирекция "Социално подпомагане" по местопребиваването им. Изпълнението на заложените дейности по отношение на родителите се осигурява от дирекция "Социално подпомагане" по местопребиваването им.

(3) Заключителният доклад по чл. 18, т. 4 се изготвя в срок до 6 месеца от издаването на заповедта по чл. 27, ал. 1 от Закона за закрила на детето или от подаването на заявление от родителите. Докладът се изготвя от дирекция "Социално подпомагане" по настоящ адрес на детето въз основа на изисквана информация и становище от дирекция "Социално подпомагане" по местопребиваване на родителите.

(4) В социалната работа по случай за реинтеграция може да бъде включен доставчик на социални услуги по преценка на водещия случая.

(5) При съществени затруднения за изпълнение на заложените в плана за действие цели или дейности за тяхното постигане дирекция "Социално подпомагане" може да предостави писмена информация по случая пред Комисията за детето по чл. 20а от Закона за закрила на детето за съдействие и координация в съответствие с изискванията на Закона за защита на личните данни и чл. 11а от Закона за закрила на детето.

Чл. 20. (Изм. – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) (1) Социалният работник прави мотивирано предложение за връщане на детето в семейството при изпълнение на заложените в плана за действие цели и дейности и преодоляване на риска, довел до извеждането му.

(2) При неизпълнение на преобладаваща част от дейностите в плана за действие и/или когато рискът, довел до извеждане на детето, не е преодолян, социалният работник прави мотивирано предложение за прекратяване на мерките за реинтеграция на детето в семейството.

(3) Мотивирано предложение за продължаване на мерките за реинтеграция на детето в семейството може да се направи, когато са изпълнени част от заложените в плана за действие дейности и родителите сътрудничат за постигането им.

(4) При утвърждаване на предложението по ал. 1 предприетата мярка за закрила се прекратява и се изготвя план за действие, в който се планират дейности за наблюдение и подкрепа на детето и семейството след реинтеграция.

(5) При утвърждаване на предложението по ал. 2 се прави преглед и актуализация на плана за действие и заложените в него цели.

Чл. 21. Директорът на специализираната институция или семейството на близки и роднини, или приемното семейство, в което е настанено детето, осигурява условия и съдейства на социалния работник за изпълнението на предвидените в плана по чл. 20 действия.

Чл. 22. (1) Социалният работник прави преглед на плана за действие периодично най-малко веднъж на 3 месеца.

(2) Прегледът на плана се извършва с участието на родителите, детето и по преценка на социалния работник и на други заинтересувани лица.

Чл. 23. (1) При връщане на детето в семейството социалният работник осъществява подкрепа на детето и семейството за определен в плана за действие срок.

(2) В срока по ал. 1 социалният работник прави преглед на случая периодично най-малко веднъж на 3 месеца.

Чл. 24. (1) (Предишен текст на чл. 24 – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) Прилагането на мерките за реинтеграция на детето в семейството се прекратява, когато:

1. детето е върнато в семейството по реда на чл. 30 от Закона за закрила на детето;
2. (изм. – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) реинтеграцията не е успешна и се налага предприемане на друга мярка за закрила.

(2) (Нова – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) Успешен случай на реинтеграция е налице, когато са изпълнени заложените в плана за действие цели и детето е върнато в семейството и в срока на наблюдение по чл. 25, ал. 1 не са констатирани рискове за детето.

Чл. 25. (1) (Предишен текст на чл. 25 – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) След успешно приключила реинтеграция на детето в семейството дирекция "Социално подпомагане" осъществява наблюдение на детето в срок до 6 месеца, като резултатите от наблюдението се отразяват във формуляр съгласно приложение 3.

(2) (Нова – ДВ, бр. 37 от 2019 г.) При констатиран риск по време на наблюдението спрямо детето се прилагат мерки за закрила по реда на Закона за закрила на детето.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. В случаите по § 35 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Семейния кодекс (ДВ, бр. 63 от 2003 г.), когато съдът постанови мярка за закрила съгласно чл. 26 от Закона за закрила на детето , дирекция "Социално подпомагане" проучва възможностите за реинтеграция на детето в семейството.

§ 2. Наредбата се приема на основание чл. 5, ал. 2 от Закона за закрила на детето.

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Постановление № 104 на Министерския съвет от 2 май 2019 г. за изменение и допълнение

на Наредбата за условията и реда за осъществяване на мерки за предотвратяване изоставянето

на деца и настаняването им в институции, както и за тяхната реинтеграция

(ДВ, бр. 37 от 2019 г.)

§ 21. Навсякъде в наредбата думите "мерки по реинтеграция" и "мерките по реинтеграция" се заменят съответно с "мерки за реинтеграция" и "мерките за реинтеграция".

Приложение 1

към чл. 10 и чл. 19, ал. 1

(Изм. – ДВ, бр. 37 от 2019 г.)

СОЦИАЛЕН ДОКЛАД

за оценка на сигнал за дете в риск и за работа по случай

I. ОБЩИ ДАННИ ЗА ДЕТЕТО

Име на детето¹ .....

ЕГН: .....

Лична карта (за деца, навършили 14-годишна възраст):

Дата и място на издаване:

Майчин език (български; турски; ромски – диалект; друг):

Религия (православие; ислям; католицизъм; друга; няма):

Детето е вписано в регистъра за .....

Дата на изготвяне на социалния доклад:

Дата на регистриране на сигнала/заявление в ОЗД:

Информация, получена от: .....

Име и служебен телефон на водещия случая социален работник:

II. ПОТРЕБНОСТИ НА ДЕТЕТО

1. Основни потребности:

В този раздел се описва задоволяването на нуждите на детето, свързани с хранене, дневен режим, лични дрехи според пола и сезона, осигурен кът на детето и място за спане.

2. Здравеопазване:

2.1. Личен лекар на детето;

2.2. Наличие на заболяване/увреждане (съгласно представени медицински документи), като в контекста на заболяването/увреждането се описват:

· Физическо състояние;

· Психоемоционално състояние;

· Психическо състояние;

2.3. Информация за осигуряване на здравна профилактика (ваксини, прегледи);

2.4. Рискове за здравето на детето.

3. Образование:

3.1. Учебно/детско заведение, което посещава детето;

3.2. Посещава ли редовно училище/детско заведение;

3.3. Осигурени ли са необходимите учебници и учебни помагала;

3.4. Специфични образователни потребности на детето;

3.5. Мотивация на детето да посещава училище;

3.6. Проблеми в училище; подкрепяща среда за справяне с училищни проблеми.

4. Емоционално и поведенческо развитие:

4.1. Значими възрастни за детето и отношения на привързаност;

4.2. Нагласи на детето, готовност за споделяне със значими възрастни;

4.3. Отношение към правилата, наказанията, наличие на поведенчески и емоционални затруднения;

4.4. Комуникативност, връзки с връстници;

4.5. Свободно време и отдих.

5. Идентичност:

5.1. Описание на принадлежност към съответна пола, семейна, родова, етническа, групова, религиозна общност.

6. Семейни и социални отношения:

6.1. Познаване на роднините и връзки с тях, отношения със съжителстващи лица;

6.2. Празници в семейството, грижа за уязвимите вкъщи, роля в семейството, отношение към ценности, представи за добро и лошо;

6.3. Защита на икономическите интереси на детето (ако е собственик и наследник);

6.4. Синдром на родителско отчуждаване.

III. ФАКТОРИ НА СРЕДАТА И СЕМЕЙСТВОТО

1. История и взаимоотношения в семейството:

Предистория на семейната връзка и възникване на семейството, членове – брой (поименно), брачни, небрачни, от различни бракове, съжителстващи – история, конфликти, вземане на решения, отстояване на мнения, взаимна грижа, отговорност и привързаност; отношения между поколенията; индикации за насилие в семейството.

Информация за родителите

Име на майката:

ЕГН:

Омъжена ли е за бащата: да/не

Адрес на майката:

Постоянен адрес:

Настоящ или последен известен адрес:

Име на бащата:

ЕГН:

Адрес (постоянен и настоящ) на бащата :

Братя и сестри на детето – имена и ЕГН:

Други близки, които са от значение за случая

2. Роднински кръг – взаимоотношения, причини за липсата им, изолираност от роднински кръг, отношение на роднините към семейството и неговите проблеми.

3. Жилище – собственост, разположение, разходи, възможност за издръжка на семейството, разпределение на помещенията, грижа за вида му, оборудване, удобство и комфорт за детето, хигиена, съжителстване, със собственост, възможност за други решения с оглед проблемите на детето.

4. Работа и доходи – образователна степен на родителите, място на работа и длъжност,

работно време – продължителност, с договор или без договор, отдалеченост на местоработата от дома, удовлетвореност; регистрация в бюро по труда; работа на няколко места и влияние на взаимоотношенията въщи.

5. Здравословно състояние на членовете на семейството, увреждане (съгласно представени медицински документи), злоупотреба с алкохол, цигари, наркотици и други (посочва се източникът на информацията) и отражението им върху развитието на семейството и децата.

6. Социална интеграция на семейството – участие в живота на общността; социален и приятелски кръг.

IV. ПОТЕНЦИАЛ НА РОДИТЕЛИТЕ

1. Основни грижи

Осъзнаване на ролята на родителите за задоволяване на потребностите на детето и отговорността за това, обезпечаване на подслон, храна, облекло, избор на общопрактикуващ лекар, учебници, транспорт.

2. Осигуряване на сигурност за детето

Осигуряване на адекватна закрила на детето от вредни фактори и опасности.

2.1. Осигуряване на безопасна среда в жилището – електричество, газ, остри предмети, домакински химикали, затворени шкафове, решетки на леглото и др.;

2.2. Надзор от страна на възрастен, придружаване до ..... (детска градина, училище, лечебно заведение и др.);

2.3. Описание на предоставяната грижа за детето – недопустимост на насилие и negliжиране, здравна култура и профилактика в домашна обстановка – употреба на алкохол, цигари, наркотици и др.

3. Емоционална близост

3.1. Емоционална топлина – изразяване на загриженост и чувства – радост, привързаност, удоволствие, осигуряване на емоционален комфорт, съвместни дейности и родителски отговорности, какво обичат да правят заедно, празници, свободно време, настроения, други.

4. Стимулиране

Подпомагане и насърчаване обучението на детето и интелектуалното му развитие чрез поощряване, когнитивно стимулиране и създаване на социални възможности за изява.

4.1. Стимулиране на когнитивното развитие и потенциал на детето;

4.2. Насърчаване и участие в игрите на детето;

4.3. Осигуряване на възможности за образование; стимулиране на детето за участие в образователния процес;

4.4. Оказване помощ на детето да се справя с трудностите.

5. Стабилност на семейната и социалната среда

Възможност на родителите да осигурят подкрепяща семейна среда, за да може детето да изгради и поддържа отношения на привързаност, които да го подпомогнат в създаването на бъдещи отношения и трайни емоционални връзки.

5.1. Подкрепяща среда за детето – роднини и/или близки, които могат да окажат съдействие и подкрепа при отглеждане и възпитание на детето;

5.2. Социални услуги в общността, подходящи за детето и неговото семейство;

5.3. Приятелски кръг, оказващ положително влияние и подпомагащ емоционалното развитие на детето;

5.4. Силни и слаби страни на родителите по отношение на техния потенциал за родителство.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА КОНКРЕТНИ ДЕЙСТВИЯ ЗА ПОДКРЕПА И/ИЛИ ПРЕДПРИЕМАНЕ НА МЕРКИ ЗА ЗАКРИЛА

В синтезиран вид се описват нуждите на детето и мерките, които следва да се предприемат с цел осигуряване правата на детето.

Например:

1. Насочване към подходящи социални услуги в общността.

2. Консултиране и информирание на детето в съответствие със степента на неговото развитие.

3. Насочване на детето към подходящи форми за ангажиране на свободното му време.

4. Консултиране на родителите или лицата, на които е възложено изпълнението на родителски функции, по въпроси на социалното подпомагане и социалните услуги.

5. Осигуряване на педагогическа, психологическа и правна помощ на родителите или лицата, на които са възложени родителски функции, по проблеми, свързани с отглеждането, възпитанието и обучението на децата.

6. Повишаване на родителския потенциал, умения за справяне с конфликти и кризи в отношенията.

7. Превенция на изоставянето – наличие или липса на констатирани рискове от изоставяне и мотивирано предложение до директора на дирекция "Социално подпомагане" за предприемане на мерки за предотвратяване на изоставянето.

8. Реинтеграция:

- 8.1. Наличие или не на предпоставки за стартиране на работа по реинтеграция;
 8.2. Предложение за връщане на детето в семейството, продължаване на мерките за реинтеграция или за прекратяване на мерките за реинтеграция.
 9. Услуги за задоволяване на потребностите на деца с увреждания.
 10. Осигуряване на съдействие за подобряване на социално-битовите условия – отпускане на месечна или еднократна помощ, насочване към структури на общинската администрация, други.
 11. Предприемане на мярка за закрила чрез настаняване извън семейството.
 12. Не са установени рискове за детето по сигнала/отпадане на риска.
 Настоящият социален доклад е изготвен във връзка (със сигнал за нарушени права на дете, с предприемане на мярка за закрила, с работа по превенция на изоставянето, с работа по реинтеграция).

Изготвил:

Социален работник
 от отдел "Закрила на детето"
 ..... 20..... г. (.....)
 (дата, месец, година) (име, фамилия, подпис)

Съгласувал:

Началник на отдел
 "Закрила на детето"
 ..... 20..... г. (.....)
 (дата, месец, година) (име, фамилия, подпис)

¹ Данни по акт за раждане или лична карта (за деца, навършили 14 години)

Приложение 2

към чл. 11 и 20

(Отм. – ДВ, бр. 37 от 2019 г.)

Приложение 3

към чл. 14, ал. 2 и чл. 25, ал. 1

(Доп. – ДВ, бр. 37 от 2019 г.)

ЛИСТ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА ПРИКЛЮЧЕН СЛУЧАЙ

Входящ .....

Дата: 1. Място на наблюдението: _____

2. Цел на посещениято:

3. Установени факти:

.....
 .....

4. Произтекли от срещата задачи:

.....
 .....

Социален работник: .....
 (име, фамилия, длъжност, подпис)